

דגם תשובות בפסיכולוגיה, מס' 69271, קיץ תשפ"ד

פרק ראשון

תשובה 1:

ניקוד:

סוגי זיכרון

א.

2X 30% ציון 10 אחוז והסבר 20 (אחוז). סהכ 60%	זיכרון אפיזודי: מידע הקשור לחוויה אישית / נרשמים האירועים שאדם חווה בזיכרון על פי סדר התרחשותם / אירועים שהאדם היה מעורב בהם זיכרון סמנטי: מכיל ידע ועובדות (שאינן תלויות בזמן ובמקום הלמידה) / תרגום הגירוי לייצוג המבטא את משמעותו / כולל מידע כללי על העולם (וההצפנה בו אינה קשורה לזמן או למקום הלמידה). זיכרון פרוצדורלי (מיומנויות): כיצד עושים פעולות (שרירים) / מכיל ידע על אופן ביצוע של מיומנויות קוגניטיביות, מוטוריות ותפיסיות ***אין לקבל אם כותבים זיכרון לטווח קצר ולזיכרון לטווח ארוך	ציון והסבר
40%	מיקה התקשתה בזיכרון סמנטי, מכיוון שלא זכרה מידע כללי / מידע על מערכות הגוף (ללא קשר למועד לימוד הנושא) אין לקבל בהדגמה פרוצדורלי.	הדגם

ניקוד:

התפתחות, אריקסון

ב.

20%	אריקסון: חריצות / יצרנות מול נחיתות	ציון שלב
2X 30%	-התרחבות המעגל החברתי בנוסף למשפחה כולל גם חברים ומורים -השתתפות בקבלת אחריות - הצלחה בלימודים (בתחום האינטלקטואלי) - הצלחה בתחום החברתי - הצלחה במשימות - כישלון מוביל לרגשי נחיתות - הצלחה מביאה להרגשת הישג ותחושת ביטחון - גיל 6-12 - נושא מרכזי מסוגלות - פעילות אופיינית – רכישת מיומנויות - הסביבה החברתית - בית ספר ומשפחה -חוזקה נרכשת מסוגלות - חולשה נרכשת רפיון ופסיביות. - אם הילד מרבה להיכשל בשלב זה במשימות שהחברה מטילה עליו ואינו זוכה להוקרה מצד הסביבה, הוא מפתח תחושת נחיתות וכישלון ודימוי של "לא יוצלח".	הצגת שני מאפיינים
	מיקה נכשלה במבחן המדעים והדבר גרם לה לתחושת כישלון / רגשי נחיתות	הדגמה

	-למיקה היה מבחן במדעים, זוהי דרישה/משימה מהחברה, ללמוד ולגשת למבחנים בבית הספר -ההורים של מיקה מנסים להרגיע אותה והציעו לה להיעזר בשיעורים פרטיים, הדבר מדגים את הרצון שלהם כדמויות משמעותיות לדרבן אותה להמשיך להשקיע מאמצים כדי להגיע לפתרון חיובי של השלב ולתחושת סיפוק, הישג וביטחון ביכולותיה -ההורים של מיקה לא רוצים שהיא תרגיש תחושת נחיתות ולכן הם מנסים להרגיע אותה ומציעים לה שיעורים פרטיים, די להחזיר לה את המוטיבציה ותחושת חריצות -תסכול ובכי של מיקה מדגימים את החשיבות שהיא מייחסת להצלחה בתחום הלימודי	
--	---	--

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 2, עמ' 224–225.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש שני, עמ' 73–75.

תשובה 2:

א. מטרת הפסיכולוגיה

ניקוד:

4X 10%	מטרות הפסיכולוגיה: תיאור, הסבר, חיזוי (ניבוי), השפעה (בקרה).	ציון ארבע מטרות
2 30%	תיאור : הפחתת לחץ באמצעות יוגה. הסבר: מתרגלי היוגה דיווחו בתום 10 השבועות על הטבה בבריאותם הנפשית ויכולת ההתמודדות שלהם עם לחץ בשיעור של פי 7.8 יותר מאשר קבוצת הביקורת/ יוגה עוזרת בהורדת לחץ חיזוי: תוצאה דומה תהיה בקרב מתאמני יוגה נוספים בארץ ובעולם. נמצא שיפור בבריאות הנפשית / החוקרים חזו שתרגילי יוגה יובילו ליתרונות בריאותיים נוספים בקרה / השפעה/ שינוי / עזרה : עידוד השתתפות בשיעורי יוגה / קיום תרגולי יוגה לקהל הרחב במקומות שונים.	הדגמת <u>שתי</u> מטרות

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 26.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 10–11.

ניקוד	דרכי ההתמודדות עם לחץ	ב.
2X %30	ההתמודדות ממוקדת בבעיה: דרכים שמתייחסות לניסיון לשנות את המצב מעורר הלחץ / מטרתה –תקיפת מצב הלחץ ושינוי לפני שהוא מתרחש או בריחה ממנו/ ההתמודדות מטרימה - לפני שמצב הלחץ מתרחש אוספים מידע ועושים תרגול	הסבר של <u>שתי</u> דרכי ההתמודדות

	***אם כתב מתמודד עם מצבי לחץ נשלטים 10%. התמודדות ממוקדת ברגשות אינה משנה את המצב עצמו, אלא את רגשותינו / מחשבותינו כלפי המצב ובכך היא מקלה עלינו / מכוונת לשליטה ברגשות וברמת העוררות שהפרט עצמו חווה ***במידה ורק פירט נכון דרך התמודדות כגון מיכנבאום, איסוף מידע, תרגול, ספורט הערכה מחודשת של המצב ותמיכה חברתית ולא הסביר את האסטרטגיה 20% על כל אחת מהדרכים	
דוגמה אחת	דרך הממוקדת ברגשות: יוגה / ספורט.	40%

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 239–238.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש שני, עמ' 301–284.

תשובה 3:

א.	אלטרואיזם	ניקוד:
הסבר	אפשר להסביר באמצעות <u>אחת</u> התיאוריות של רווח או הפסד או מודל קבלת ההחלטות: לפי <u>מודל הרווח וההפסד</u>, כשהאדם נמצא באירוע חרום הוא מגיש עזרה או נמנע מכך בהתאם לחישוב הרווח והמחיר (הפסד). <u>אם הרווח עולה על ההפסד – הוא יחליט לעזור.</u> לפי <u>מודל (עץ) קבלת ההחלטות</u> של לאטנה ודארלי (Latane & Darley, 1970) [המורכב מחמישה שלבים], ההחלטה לעזור היא תוצאה של תשובה חיובית אחת לפחות לשאלות הבאות: האם האדם קשוב לאירוע, האם הוא מפרש אותו כאירוע הדורש עזרה, האם הוא חש שהגשת העזרה באחריותו, האם יש לו את הכישורים להושיט עזרה. *אפשר לקבל הסבר גם לפי תופעת <u>אפקט העומד מהצד</u>: אנשים בקבוצה נוטים פחות להושיט עזרה בהשוואה למקרים בהם הם לבד. או גם לקבל את הסיבות לכך: <u>בורות פלורליסטית / פיזור אחריות / חשש מלהראות מטופש / השוואה חברתית אם הסביר קצת לכל סיבה.</u>	50% 10% שם התיאוריה / מושג 40% הסבר התיאוריה / מושג
יישום	במקרה זה, לפי <u>תיאוריית הרווח וההפסד</u>, הצופים הרגישו שההפסד של הזמן שלהם בהופעה עולה על הרווח במתן העזרה למתעלף, ולכן החליטו לא לעזור. לפי <u>מודל קבלת ההחלטות</u>, הצופים ענו בשלילה על שאלה אחת או יותר מן המודל: אין להם כישורים לעזור / לא מצב חרום / לא הרגישו אחריות וכדומה. * לפי <u>אפקט העומד מהצד</u>: -בעקבות <u>פיזור אחריות</u>: הצופים נטו לא לעזור משום שחשבו שאחרים יעזרו. או: -בעקבות <u>בורות פלורליסטית</u>: הצופים צפו בהתנהגות של צופים אחרים שלא עוזרים,	50%

	והניחו שהאחרים לא עזרו משום שיש סיבה לא לעזור (הם כנראה יודעים יותר טוב מדוע לא עוזרים). ההחלטה לא לעזור במקרה זה נובעת מן ההשוואה אל האחר שלא עוזר. במידה ולא הסביר על המצב אבל הסביר בכלליות להוריד ביישום 20 אחוז	
--	--	--

ניקוד:

פריד, שלב התפתחות

ב.

ציין	שלב גנטיאלי	20%
הסבר שני מאפיינים	-תסביך אדיפוס שני - הפניית הדחפים המיניים למושא אהבה כמו אישה או גבר מבוגרים שימוש במנגנון התקה -אזור ארוגני אברי המין -מתרחש מתקופת ההתבגרות ועד סוף החיים -התעוררות דחפים מיניים -למתבגר יש אני עליון מגובש האוסר עליו לקיים את דחפיו המיניים -סערה בין חלקי האישיות האני קרוע בין האיד לאני העליון -סערה נפשית -תהליך היפרדות מההורים -נער מחפש זוגיות מינית / התפתחות אהבות ראשונות - המשיכה המודחקת להורה מהמין הנגדי עוברת התקה ומופנית אל אובייקטים חיצוניים בלתי מושגים כגון דמויות הזדהות והערצה	2X25%
הדגם	הערצת זמרים/מפורסמים (כמנגנון התקה) / מעריך התעלף מרוב הערצה ואהבה כלפי הזמר	30%

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 2, עמ' 217.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש שני, עמ' 46–47.

תשובה 4:

ניקוד:

שיטות שכנוע "כדור נמוך" או "עיקרון ההדיות"

א.

הסבר שיטה / עיקרון אחד	שיטת שכנוע "כדור נמוך": שיטת שכנוע שבה דבר מה מוצע במחיר נמוך שקשה לסרב לו, לאחר הסכמה מוצג מידע חדש המעלה את עלות הרכישה. (מבקשים בקשה ולאחר קבלת הסכמה משנים את התנאים ודורשים יותר עבור מה שביקשו). <u>במידה וכתב או הסביר לפי הרגל בדלת לתת 30 אחוזים ולא חמישים אחוזים.</u> "עיקרון ההדיות": שינוי התנהגות הנוצר באמצעות תחושת מחויבות / כאשר אנשים מיטיבים אתנו – אנחנו חשים צורך להשיב להם טובה תחת טובה.	50%
יישום	שיטת "הכדור הנמוך": המנהלת תאפשר להצטרף להשתלמות באמצעות תוכנה לשיחות וידאו מקוונת (כגון הזום) ולאחר תחילת ההשתלמות תודיע שחלק מן המפגשים יהיו פנים אל פנים <u>במידה והדגים את הרגל בדלת לתת 30 אחוזים מתוך חמישים.</u> "עיקרון ההדיות": המנהלת תבוא לקראת המורים בבקשות שלהם כלפיה (למשל, תאפשר להם לקזז שעות שהייה) וכך תיצור תחושת מחויבות שלהם כלפיה. זה יגרום להם להיענות לבקשה / המנהלת יכולה לתת הטבה למורים לפני ההשתלמות	50%

	(הדדיות), נניח ביטול שעות הוראה או יום חופש, הדבר יצור תחושת מחויבות, אם המנהלת עושה לנו "טובה", חשוב שגם אנחנו המורים "נחזיר לה" ונשתתף בהשתלמות. (!) כל יישום רלוונטי יתקבל.	
--	--	--

ניקוד:

עמדות

ב.

2X 30%	• עמדה מסייעת בעיבוד מידע (כלומר בסיון הגירויים בפירושם ובהסקת מסקנות מהם). • עמדה מסייעת בקבלת החלטות (אנו מגבשים עמדה בנושא שאנחנו צריכים לקבל לגביו החלטה). • עמדה מסייעת בשימור דימוי עצמי חיובי (עוזרות לנו להכחיש היבטים לא נעימים של המציאות). עמדה עוזרת בהסתגלות	ציון שתי פונקציות
40%	• עמדה מסייעת בעיבוד מידע: מאחר ולסיון יש ידע רב בתקשוב והיא עושה שימוש רב בכלים מתקשבים, סביר להניח שנושא הבינה המלאכותית יעורר בה עניין ותהיה לה עמדה חיובית כלפי ההשתלמות. • עמדה מסייעת בקבלת החלטות: הצורך בקבלת החלטה בעניין הרישום להשתלמות תעודד גיבוש עמדה בנושא. או כיון שיש לנו עמדה חיובית על למידה מתקשבת אנחנו נחליט להירשם להשתלמות/ עמדה חיובית של המורה ביחס לחשיבות הנושא תקבע את ההחלטה אם להירשם או לא • עמדה מסייעת בשימור דימוי עצמי חיובי: אם לסיון עמדות שליליות כלפי השתלמויות בית ספריות / השתלמויות אחרי הצהרים – העמדה שתגבש תעזור לה לשמור על דימוי חיובי למרות שתבחר לא להשתתף / סיון יכולה להחליט שלא להירשם להשתלמות כדי לשמור על דימוי עצמי חיובי שלה. היא מרגישה שהיא בעלת ידע רב בתקשוב וההשתלמות יכולה להרוס לה את התחושה הזו. / סיון תרצה להירשם להשתלמות בגלל הידע שלה בתקשוב / תרצה לצבור ידע נוסף / לחשוף את הידע שלה למורים או להנהלה (!) כל תשובה רלוונטית תתקבל.	יישום (פונקציה אחת)
	"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 51. "מפגשים עם הפסיכולוגיה", כרך 1, עמ' 162–163.	מקורות:

תשובה 5:

ניקוד:

קונפורמיות

א.

הסבר	קונפורמיות שינוי בהתנהגות / באמונות עקב לחץ חברתי/ השפעה חברתית (אמיתי או מדומה) או נטייה של האדם לשנות אמונות/דעות /התנהגויות עקב לחץ חברתי (אמיתי או מדומה). או התנהגות על פי נורמות החברה	30% שינוי 15 אחוז לחץ חברתי 15 אחוז
ציון <u>שני</u> גורמים	הצורך להיות אהוד ומקובל והצורך להיות צודק או השפעה חברתית נורמטיבית והשפעה חברתית אינפורמטיבית/ (השפעת המידע) (במידה וכתב: רוצה להיות כמו כולם מקבל 5 אחוזים מתוך 15 אחוז.	2X 15%
דוגמה <u>אחת</u>	יעל שינתה את דפוסי הצריכה שלה, משום שהיא רצתה להיות אהודה ומקובלת על ידי הבנות שלה. (הצורך להיות אהוד ומקובל) במידה וכתבו רצתה להיות כמו כולם לתת את כל הניקוד. או: יעל שינתה את דפוסי הצריכה שלה מכיוון שחשבה שהן יודעות יותר טוב ממנה לגבי מחזור / איכות סביבה. (הצורך להיות צודק). לקבל במלואו אם הודגם נכון על הבנות של יעל כל תשובה רלוונטית תתקבל.	40%

ניקוד:

אריקסון

ב.

ציון	יעל נמצאת בשלב פוריות לעומת קיפאון.	20%
הסבר <u>שני</u> מאפיינים	האדם נמצא בשלב של יצירה בתחום המשפחתי – נישואים והורות בתחום העבודה - קריירה ובתחום התרומה לחברה - הקמת משפחה, החזקתה, והתפתחותה במקביל לעבודה, פרנסה ויצירה - יצירת דור חדש - יצירה במסגרת העבודה - תוצרת שתורמת לחברה. המטרה היא להרגיש נחוץ ותורם ניתן לקבל פתרון לא תקין כלומר האדם נשאר תקוע בשלב	2X 25%
דוגמה <u>אחת</u>	יעל תורמת לחברה בהתנדבות / ליעל יש עבודה כמעצבת / ליעל יש משפחה היא אם לשתי בנות.	30%

פרק שני

על הנבחן לענות על חמש מן השאלות 6–16.

תשובה 6:

מרכיבי העמדה

ניקוד:

3X 11%	מרכיב קוגניטיבי, מרכיב רגשי ומרכיב התנהגותי.	ציון של <u>שלושה</u> מרכיבים
3X 22% לתת אחוז בנוס	מרכיב קוגניטיבי: אנשים חושבים שיש להימנע משימוש באנרגיות מזהמות / אנשים חושבים ששימוש באנרגיות מזהמות יחמירו את המצב. מרכיב התנהגותי: אנשים רבים נוטים / מעדיפים / מוכנים להשתמש בחשמל המופק מאנרגיה סולרית. (!) אם בתשובה במקרה זה אין התייחסות לנטייה – להוריד 5%. מרכיב רגשי: אנשים חוששים מהמשך ההתחממות הגלובלית. במידה והדגים נכון ועל על הנושא אבל לא ממה שנאמר בפתיח – לתת את כל הנקודות	הדגמה של <u>שלושה</u> מרכיבים

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 45.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 159.

תשובה 7:

המחקר של אש בנושא הקונפורמיות

ניקוד:

40%	במחקר נתבקשו הנבדקים לאמוד את אורכם של קווים. הנבדקים נתבקשו להגיד בקול רם איזה קו מבין משלושת הקווים בכרטיסייה אחת זהה לקו בכרטיסייה השנייה. בחדר היו משתפי פעולה שהונחו לתת תשובה נכונה בתחילה (בשני הסבבים הראשונים) ולאחר מכן הונחו לתת תשובות שגויות ואחידות.	תיאור מהלך המחקר
30%	כשליש (33%–37%) מן הנבדקים נהגו בקונפורמיות / ונתנו את התשובה השגויה כמו משתפי הפעולה / כאשר היה משתף פעולה אחד, כמעט לא הייתה לו השפעה על הנבדק / כשנתבקשו משתתפי המחקר לכתוב את תשובותיהם במקום לומר אותן בקול רם בנוכחות משתפי הפעולה, פחתה רמת הקונפורמיות מ-33% ל-12.5%. במידה וכתבו רוב או חלק לתת ניקוד מלא. במידה וכתבו אנשים נהגו בקונפורמיות לתת רק 15 אחוז.	תוצאה <u>אחת</u>
30%	אנשים מתנהגים בקונפורמיות בשל הצורך להרגיש שייכות / השפעה נורמטיבית / אנשים מתנהגים בקונפורמיות גם במצבים ברורים (לא עמומים). / השפעה אינפורמטיבית	מסקנה <u>אחת</u>

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 74–75.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 183–185.

תשובה 8: התיאוריה הפסיכוסוציאלית (פסיכו-חברתית) של אריקסון לבין התיאוריה הפסיכו-סקסואלית של פרויד

קריטריונים	אריקסון	פרויד
------------	---------	-------

דגש / הנושא החשוב בתיאוריה	חברתית / פסיכו-חברתית	מינית / פסיכו-סקסואלית
מספר שלבים	שמונה	חמישה
האם יש קבעון ונסיגה?	כן / לא	כן
החלק החשוב באישיות	אגו	איד
חשיבות הילדות עד גיל שש	פחות חשובה, כל שלב חשוב	כן
עם איזה שלב התיאורטיקן מזוהה	זהות מול טשטוש	אדיפלי
תיאוריה בשלבים	כן	כן
סיום ההתפתחות / משך ההתפתחות / האם יש התפתחות לאחר גיל 6	כן	לא
איזה סוג תיאוריה	תיאוריית התפתחות	תיאוריית התפתחות
האם יחסי גומלין עם החברה חשובים?	כן	כן
האם יש תקופה קריטית?	כן, בכל שלב	כן בשלושת השלבים הראשונים
השוואה של שלב לקבל מלא אם נכון(לא רק שם שלב אלא גם תיאור)		
טווח גילאים	0-50 / +0-מוות	0-12

(!) תתקבל כל השוואה רלוונטית.

קריטריונים: 2X10%

השוואה: 2X40%

מקורות:

"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 2, עמ' 232.

תשובה 9:

ניקוד:

"הילחם או ברח"

2X 30%	מערכת לב: ריאה לעבוד בפעילות מוגברת / הזרמת חמצן לדם / התחממות גוף / הפרשת זיעה / הרחבת אישונים / פירוק מוגבר של סוכרים / נשימה מואצת / עליי	ציון שתי תגובות של
-----------	--	--------------------------

	המערכת הסימפטטית	בלחץ הדם / עלייה במתח שרירים / שחרור אנדורפינים / החוורה / אדרנלין מופרש. דופק מהיר/ הזרמת אנרגיה לאברים חיונים/רעד ***במידה ולא כתב שזה שייך למערכת הסימפטטית להוריד 10%
40%	ציון תגובה אחת של מערכת פרא- סימפטטית	הפחתת פעילות מערכת העיכול / מרוקנת את מערכת העיכול (שלשולים או הקאה) / מערכת הכליות מגבירה השתנה / הזרמת לכלי הדם הקרובים אל פני העור מופחתת (החוורה) / שחרור אנדורפינים / האטה של מערכת החיסון / הרגעה של מערכות הגוף הלא חיוניות / פה יבש / חוסר תאבון ***במידה ולא כתב שזה שייך למערכת הפרא סימפטטית להוריד 10%

תשובה 10 א:

מודל הגירויים

ניקוד:

2X 25%	עומס / שינויים באורח החיים / קונפליקט / חוסר שליטה.	ציון שני גורמי לחץ
50%	עידו לחוץ כתוצאה מהקונפליקט בין השתתפות בפרויקט להפסד הלימודים / עומס לחוץ כתוצאה מהעומס בלימודים וכך שיצטרך להשלים את שהפסיד בפרויקט. (!) כל תשובה רלוונטית תתקבל.	יישום לפי אחד מן הגורמים

תשובה 10 ב:

עמ"ר

ניקוד:

2X 25%	תרומה לקהילה/ מימוש עצמי/ חריצות/ הישגיות/ תחרותיות/ שייכות / שינויים באורח החיים/ קונפליקט/ חוסר שליטה/ אכפתיות / חברות / עזרה לזולת / נתינה / מוסר/ הצלחה/ התמדה/ מצינות/ אנוכיות /	הצגת שני ערכים
50%	הייתי בוחר/ת בערך תרומה לקהילה ולכן השתתפות בפרויקט חשובה לי למרות הפסד הלימודים. הייתי בוחר/ת בערך ההישגיות, ולא משתתף בפרויקט כדי לא להפסיד חומר. (!) כל תשובה רלוונטית תתקבל.	יישום

תשובה 11:

זיכרון לטווח קצר וזיכרון לטווח ארוך

ניקוד:

2X 25%	זיכרון לטווח קצר: זיכרון של מספר מוגבל של פריטים (לפי סדר התרחשותם, ללא ארגון) לזמן קצר ביותר / עד שלושים שניות. זיכרון לטווח ארוך הוא מאגר מידע כמעט לא מוגבל המכיל מידע מאורגן לזמן ממושך.	הסבר שני מושגים
50%	זיכרון לטווח קצר: בזמן הלמידה למבחן זוכרים את הפריטים שלומדים לפי סדר התרחשותם לזמן קצר, ולאחר המבחן הפריטים נשכחים.	דוגמה אחת

	זיכרון לטווח ארוך: לאחר שינון זוכרים תמרורים / כללים לזמן ארוך מאד בצורה מאורגנת. כל דוגמא נכונה / מתאימה תתקבל	
מקורות:	"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 2, עמ' 44. "מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 102, 395.	

תשובה 12:

ניקוד:

תיאוריות התפתחות: פרויד, אריקסון

30%	השלב האוראלי (פרויד) או השלב "אמון מול חשד / חוסר אמון" (אריקסון)	ציון שם השלב לפי אחת מן התיאוריות
2X 35%	<u>על פי פרויד:</u> הפה הוא האזור הארוגני / עיקרון מנחה הוא עקרון ההנאה (והכאב) / חצי שנה ראשונה מציצה אוראלית וחצי שנה שנייה נשיכה אוראלית / יש רק את האיד בשלב האוראלי / מי שלא נגמל טוב מן השלב - יפתח קבעון (טיפוס) אוראלי – יחפש סיפוק דרך הפה בזמן לחץ וחרדה / דמות משמעותית האם / חיפוש סיפוק בלי להתחשב בדרישות המציאות החיצונית / לא מפריד בין עצמו לבין אובייקטים חיצוניים / יש רק מציאות פנימית החותרת לסיפוק הדחפים הראשוניים שלו / ליבידו מפנה כלפי עצמו / התינוק מחפש להכניס כל דבר לפה. <u>על פי אריקסון:</u> דמות משמעותית – (בדרך כלל) האם / תינוק חסר אונים (ישע) תלוי לחלוטין בדמות המטפלת / לא יודע לדבר או להביע את עצמו / הדמות המטפלת צריכה לזהות מה הילד צריך ולספק לו זאת / אם היא מצליחה יפתח אמון בסיסי שיוכלל לאחר מכן לכל העולם (תפיסת העולם כמקום בטוח ויציב וניתן לסמוך על אחרים / אם האם לא מצליחה לזהות או לספק את הצרכים יפתח חוסר אמון (חשד) וזה יוכלל לכל העולם בעתיד / קונפליקט בין תחושת אמון לתחושת חשד / בנוסף להזנה יש צורך גם חום, רגישות הרגעה. <i>*לא לקבל גיל כקריטריון</i>	הצגת שני מאפיינים

תשובה 13:

ניקוד:

מודל רגשות היסוד של פלוטצ'יק (פלצ'יק / Plutchik)

40%	• השוואת רגשות היסוד לגלגל צבעי היסוד • 8 רגשות יסוד המחולקים ל-4 יסודות של רגשות מנוגדים • כל שאר הרגשות הם תוצאה של חיבור בין שני רגשות היסוד • אפשר לחוות כל אחד מן הרגשות בעוצמה שונה וברמת עוררות שונה • הרגשות הבסיסיים הם מולדים • הרגשות הבסיסיים מופיעים אצל רוב האנשים באותן נסיבות • ההרגשות מעוררות דפוס צפי של תגובות גופניות ניתן להרגיש כמה רגשות מנוגדים ובעוצמות שונות	הצגת מאפיין אחד
2X 15%	שמחה – עצב – פחד – כעס – הפתעה – ציפייה – קבלה – דחייה ניתן לקבל זעם וחרדה	ציון שני רגשות
30%	• רגש של כעס בעקבות הכישלון במבחן • פחד לקראת המבחן הבא.	דוגמה אחת

מקורות: "פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 168-169.
"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש שני, עמ' 220-221.

תשובה 14:

אלטרואיזם

ניקוד:

2X 20%	אישיות אלטרואיסטית רמה גבוהה של אמפתיה מוסריות גבוהה מיקוד (מיקום) שליטה פנימי / צורך באישור חברתי עזרה מסיבות שונות במצב רוח טוב או רע דמיון לנעזר סיבה מיוחסת להתנהגות הנעזר – סיבה חיצונית לא נשלטת אין לחץ זמן כאשר אין אנשים אחרים כאשר המצב לא עמום נורמות חברתיות המעודדות עזרה כמו אחריות חברתית או נורמת הדדיות.	ציון שני גורמים
2X 30%	התלמיד בעל אישיות אלטרואיסטית לתלמיד רמה גבוהה של אמפתיה כלומר מזדהה עם זקנים התלמיד בעל מיקוד שליטה פנימי. כלומר, חושב שהוא אחראי על המצב והוא יכול לעזור התלמיד רוצה או צריך שאחרים יעריכו אותו, משום שהוא עוזר התלמיד בתהליך קבלת ההחלטה האם לסייע לקשישים יהיה בעל מצב רוח טוב או רע התלמיד מרגיש דמיון לזקנים או שהזקנים דומים לדמות שקרובה לתלמיד, כמו סבא או סבתא שלו	הדגמת שני גורמים

	-התלמיד מאמין שהזקנים זקוקים לעזרה בגלל סיבות שקשורות לסיבה חיצונית, כמו גיל שזה לא נשלט ולא בגלל עצלות או משהו פנימי שהקשישים אחראיים לו -לתלמיד יש זמן בשפע -התלמיד צריך להחליט לעזור לבד ולא יחד עם אחרים -המצב ברור שצריך לעזור לקשישים -יש בסביבת התלמיד (הורים / משפחה / חברים) המעודדת עזרה, והוא חש מסביבתו שהוא צריך לעזור בגלל הדדיות או בגלל אחריות חברתית על הזקנים.	
--	--	--

תשובה 15:

"תסמונת ההסתגלות הכללית" של סלייה

ניקוד:

3X 20%	א. שלב האזעקה ב. שלב ההתמודדות / התנגדות / הסתגלות ג. שלב התשישות	ציון שלושה שלבים
2X 20%	<u>שלב האזעקה</u>: הסטודנטים נלחצים כבר כשמקבלים את לוח המבחנים. הם עשויים להרגיש תופעות גופניות (כמו כאבי בטן, דופק מהיר וכדומה). זהו שלב קצר. <u>שלב ההתנגדות</u>: מתחילים להתרגל למצב הלחץ / יכולת ההתנגדות למצב הלחץ גבוהה – לומדים ביעילות / אינטנסיביות למבחנים. <u>שלב התשישות</u>: אם השלב נמשך זמן רב, חלק מהסטודנטים יכולים לסבול מתסמינים (סימפטומים) גופניים או נפשיים / לא ניגשים למועד א' ודוחים את המבחנים.	הדגמת שני שלבים
	"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 223–224. "מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 314–315.	מקורות:

תשובה 16:

מחקר מדעי

ניקוד:

3X 10% ציון	אמפיריות: המחקר צריך להתבסס על תצפית (בעולם), ולא על טענות תאורטיות/ היכולת לעשות ניסוי בשטח. אובייקטיביות: העמדות, הרעיונות והמחשבות של החוקר לא צריכות להשפיע על שיטות העבודה שלו ועל הפרשנויות שהוא מעניק לממצאי המחקר/ שני בודקים מקבלים את אותה תוצאה / עמדה נטולה השפעות אישיות פומביות: חשוב שהממצאים שהתקבלו משלל התצפיות ובכל כלי המחקר יפורסמו ברבים. כימות (העשרה): חשוב שהתופעות שאנחנו רוצים לחקור אותן יהיו ניתנות למדידה כדי לשמש בסיס למחקר על ידי חוקרים שונים.	הצגת שלושה קריטריונים
3X 10% הסבר	אובייקטיביות: השפעה של החברות הממנות על מסקנות המחקרים. אמפיריות: לא ניתן לדעת אם הנתונים שהחברות המסחריות הביאו נכונות או הן שגויות זאת במטרה לקדם את המשקאות שלהם / בשל התערבותן של חברות מסחריות במחקר, חוקרים אחרים שירצו לעשות את אותו המחקר לא יגיעו לאותן תוצאות בשל שיבושן פומביות: עשויה להיפגע כי ככל הנראה הוותרו פרטים ונתונים מן המחקר וייתכן שלא כל הנתונים נחשפו והיו גלויים לרשות הציבור	הקריטריון שנפגע

"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 19–20.

מקורות:

"מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 12–13.

תשובה 17:

ציוד

ניקוד:

10%	לא	הסכמה עם הטענה
מטרה – 10% – הליך – 40% תוצאה – 20% מסקנה – 20%	<u>מטרת המחקר</u> – לבדוק האם הנבדקים מצייתים לסמכות גם במצבי עמימות / מצבים לא ברורים. <u>הליך המחקר</u> – הנבדקים התבקשו ללמד נבדקים אחרים באמצעות אנשים (מכות חשמל במקרה של תשובות לא נכונות). וצמת הזרם החשמלי שלה במהלך הניסוי ומגיעה ל-450 וולט. / 150 וולט (בורגר). <u>תוצאות המחקר</u> – ב-66% מן המקרים נעשה שימוש בעוצמת חשמל של 450 וולט. <u>מסקנת המחקר</u> – רמת הציות עולה במצב עמימות. הנבדקים נקלעו למצב זר להם לחלוטין ובמצבים כאלה בני אדם נוטים לעשות כפי שציווה עליהם. אם כתב אנשים מצייתים לבעלי סמכות (מבלי לציין עמימות) יקבל 10 אחוזים	נימוק מסוג ראיה

"פסיכולוגיה זה כל הסיפור", כרך 1, עמ' 19–20.
 "מפגשים עם הפסיכולוגיה", מפגש ראשון, עמ' 12–13.

מקורות: